

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No.1....-1956

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no 1 - 1956I N H O U D

I	Communisme Internationaal	Blz.	1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar hulporganisaties	"	11
III	Activiteit van Indonesiërs, Chinezen, West-Indiërs etc.	"	25
IV	Agenda	"	28
V	Overzicht der stakingen in de maand Januari 1956	"	29

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL.

De Sowjet-Unie.

Wanneer dit overzicht onder de ogen van de lezers komt behoort het XX e Congres der C.P.S.U. reeds tot het verleden. Moskou maakte ditmaal haast met het bijeenroepen ervan, blijkbaar ter extra aanmoediging en ter versnelde uitvoering van de industriële en agrarische productieplannen. Op grond van de in 1952 gewijzigde statuten had dit Congres eerst in Oktober 1956 behoeven te vergaderen.

Een der bijkomende doelstellingen van het vervroegde beraad zou een snellere aflossing van een aantal Malenkowisten op min of meer belangrijke posten kunnen zijn, aangezien het Vijfjarenplan 1956-1960 wel duidelijk heeft gemaakt, dat, anders dan onder Malenkow, aan de behartiging van de belangen der zware industrie en van de landbouw de grootste aandacht besteed blijft.

Het unieke dictatorschap van Stalin was op het vorige Partijcongres nog de stuwende kracht. Dit bleek onder meer uit de eraan voorafgaande, nl. in september 1952 vrijgegeven publicatie van "De economische problemen van het socialisme in de Sowjet-Unie", in welke studie Stalin zijn actuele inzichten had gegeven.

Het jongste congres beschikte eveneens over richtlijnen op theoretischen practisch-politiek gebied, zij het niet zulke ingrijpende aanwijzingen als in oktober 1952 werden gegeven.

Desbetreffende publicaties in "Kommunist", het orgaan van het Centraal Comité der C.P.S.U. hebben in de afgelopen maanden bijzondere aandacht getrokken.

Men krijgt de indruk dat het leiderschap van de Partij op deze wijze zijn visie heeft gegeven op een aantal gewichtige vraagstukken. Vooral het ook te dezer plaatse enige malen vermelde hoofdartikel in "Kommunist" nummer 14, van september 1955 (verschenen in oktober 1955) hield zich nog eens uitvoerig bezig met de betekenis van de collectieve leiding. Het richtte zich scherp tegen de "cultus van de parsoon", d.w.z. tegen de verheerlijking van het individuele leiderschap (daarmede opnieuw stelling nemende tegen de onder Stalins regiem ontstane feitelijke verhoudingen) en waarschuwde tegen zelfvoldaanheid in het socialistische kamp t.a.v. de reeds bereikte technische resultaten.

De 1ste partijsecretaris Mikita Chroestsjow heeft kennelijk grote invloed uitgeoefend op de meningsvorming van het blad "Kommunist". De laatste maanden legde Chroestsjow er evenals het blad van het centraal comité der C.P.S.U.

telkens opnieuw de nadruk op, dat het socialistische productiesysteem in technisch opzicht nog veel kan leren van de ontwikkeling der productie onder het kapitalisme.

Mutaties.

Enkele gebeurtenissen in januari 1946 trokken bredere belangstelling o.a. het "vrijwillig" terugtreden van Poesanow als voorzitter van de Russische federale Sowjet republiek (R.F.S.R) en het afdanken van Kroeglow als Minister van Binnenlandse Zaken der U.S.S.R.

Kroeglow, eertijds naaste medewerker van de in 1953 geliquideerde Minister van Binnenlandse Zaken Beria, werd na diens arrestatie tot zijn opvolger benoemd. Hij kwam daardoor ook aan het hoofd van de ordepolitie, de z.g. militia te staan. Het geheime politie-apparaat werd destijds echter aan de controle van het Ministerie van Binnenlandse Zaken onttrokken. Deze politieke politie kwam in 1953 onder rechtstreeks collectief toezicht van de Ministerraad der U.S.S.R., weshalve het Comité voor Staatsveiligheid, gepresideerd door generaal Serow, werd ingesteld. In 1954 werd laatstgenoemde tot Minister bevorderd.

Kroeglow, die sedert 1933 lid van het Centraal Comité der S.P.S.U (b) is, werd gezien als een politiek ondergeschikte en dienende figuur. Hij is thans, zoals gezegd, vervangen door N. P. Dudorow.

De nieuwe Minister van Binnenlandse Zaken, hoofdarchitect van Moscow, wordt bestempeld als een figuur, die in de gunst van partijsecretaris Chroestsjow staat. Deze N.P. Dudorow maakte kennelijk deel uit van de delegatie van Sowjet-Russische architecten, die in september 1955 een bezoek aan Nederland - ondermeer aan Rotterdam - heeft gebracht.

Zijn arbeid als Minister zal bovenal in de sfeer van de "grote openbare werken" liggen. Hij staat, evenals zijn voorganger Kroeglow, als Minister van Binnenlandse Zaken aan het hoofd van de ordepolitie. Deze is naar men weet belast met het toezicht op de werkkampen in de Sowjet-Unie. De daarin ondergebrachte dwangarbeiders helpen aan de uitvoering van grote projecten t.w. wegen-, spoorweg- en dijk aanleg alsmede andere publieke werken.

Onder Kroeglow waren er veelvuldige klachten gerazen tegen het daarbij ontoereikende toezicht van de ordepolitie. Van Dudorow wordt blijkbaar verwacht dat hij hierin de nodig geoordeelde verbeteringen zal aanbrengen.

Het nieuwe Vijfjarenplan.

Aan de vooravond van het Partijcongres trok de publicatie van het daar te behandelen Vijfjarenplan 1956-1960 bijzondere belangstelling, - temeer waar voor de eerste maal in de geschiedenis der U.S.S.R. geen percentages, zoals voorheen, maar absolute cijfers zijn bekend gemaakt.

Vergeleken met het totaal der beschikbare arbeidskrachten en employé's in 1951, het beginjaar van het vorige plan, wordt thans een verminderde stijging van dit aantal voorzien. In 1951 had de Sowjet-Unie de beschikking over 39.200.000 arbeiders en employé's. Eind 1955 was dit totaal met 8.700.000 toegenomen.

Voor de komende vier jaren wordt een stijging met 7.100.000 aangekondigd dus anderhalf miljoen werkers minder dan in de vorige planperiode.

Westerse waarnemers zien hierin een aanwijzing dat Rusland in toenemende mate zal gaan steunen op de automatisering van zijn industrieën en op andere technische verworvenheden.

Het plan richt zich immers op globaal bezien aanmerkelijk hogere opbrengsten. Men wil van 45 op 68.3 miljoen ton staal komen; van 390 op 593 miljoen kolen; van 70 op 135 miljoen ton petroleum; van 166 op 320 milliard kilowatt-uren elektrische energie etc.

De oorlogsverliezen aan mankracht zullen zich eerst in de navolgende planperiode (1961 tot 1965) doen gevoelen.

De toenemende automatisering zal het bovenvermelde hiaat waarschijnlijk moeten opvullen. Een Franse deskundige op het terrein van het communisme, André Pièrre, merkte in "Le Monde" 7-2-56 naar aanleiding daarvan op, dat enige Amerikaanse industriële experts, die onlangs de Sowjet-Unie hebben bezocht, van oordeel zijn, dat de automatisering reeds thans aanzienlijk is voortgeschreden. Volgens een hunner zal de U.S.S.R. in een niet ver verwijderde toekomst de Verenigde Staten inhalen. Deze snel voortschrijdende vooruitgang is ook door andere kritische waarnemers in het westen gesignaleerd.

Het opvoeren van de industriële productie heeft vanzelfsprekend ook de propagandistische belangstelling van de communisten in Nederland. Uiteraard met lof voor het in de Sowjet-Unie teegepaste systeem van verhoogde kapitaalsbeleggingen, waarschuwen zij de werkers onder het kapitalistische bestel tegen "superuitbuiting", welke de arbeiders zou dwingen tot verhoogde krachtsinspanningen. De C.P.N. heeft blijk gegeven wel accoord te gaan met productieverhoging in het

kapitalistische stelsel wanneer deze het gevolg is van verbetering in de technische apparatuur.

Landbouw.

De oplossing van het landbouwvraagstuk blijft, in het algemene streven naar een bredere welvaartsspreiding, de zwaarste taak van de Sowjet-leiders, nog afgezien van het nijpende vraagstuk van de volkshuisvesting.

De door Chroestsjow bevolen agrarische experimenten in Kazachstan, nl. de ontginning van de "maagdelijke gronden", liep voor 1955 op een grote teleurstelling uit. Droogte, met als gevolg misoogst, en bovenal klimatologisch ongunstige omstandigheden hebben de "vrijwilligers" op een zware proef gesteld. De arbeidsdeserties zouden blijkens oncontroleerbare westerse persberichten een verontrustende omvang hebben aangenomen.

Chroestsjow heeft zich ter zake op de van hem bekende wijze hartstochtelijk in de strijd geworpen en o.a. harde woorden gericht tot jeugdleiders (Komsomol), die in januari jl. te Moscov een centrale bijeenkomst bijwoonden. Deze jeugdleiders mochten zich met hun helpers in de nieuwe landbouwgebieden van hun zware socialistische opdracht kwijten.

Ook de Ministeries van Landbouw en van Staatsboerderijen in de Sowjet-Unie zijn in januari door de 1ste partijsecretaris op ongezouten kritiek onthaald.

Chroestsjow moet als voornaamste initiatiefnemer in het nieuwe landbouwbeleid zelf wel het best beseffen, dat een falen daarvan juist voor hem ernstige politieke gevolgen zou kunnen opleveren.

Tot nog toe is het ondoenlijk gebleken om de optimistisch gestemde beloften in te lossen die onmiddellijk na Stalin's dood door de collectieve leiding werden gedaan aan de bevolking, i.c. de massa der consumenten. Een verhoging van het welvaartspeil der Sowjet-volkeren, wel te verstaan in versneld tempo, wordt bij voortdurende belemmerd door het verlenen van voorrang aan de zware industrie. Deze prioriteit achten de Sowjetleiders een dwingende voorwaarde voor de opbouw van het communisme. Uit dien hoofde worden de miljoenen arbeiders in de nieuwe planperiode opnieuw aangespoord tot uiterste inspanning, waarbij dan in een nabije toekomst wat meer welvaart in het vooruitzicht wordt gesteld.

Buitenlandse Politiek.

De afgelopen maand toonde weer eens verhoogde Sowjet-Russische activiteit in de buitenlandse politiek. Het algemeen beeld blijft coëxistentie, zij het dan met wat grimmige facetten. De verdragspartners van het Pact van Warschau kwamen immers te Praag opnieuw bijeen en besloten nu tot een de facto reeds bestaande officiële opname van de Duitse Democratische Republiek als militaire deelgenoot. De Nationale Volksarmée der D.D.R. is thans opgericht en geplaatst onder het commando van de Oostduitse communistenleider Willy Stoph, die als generaal mede onderhorig zal zijn aan de Sowjet-Russische opperbevelhebber van dit militaire blok.

Brieven van Boelganin.

De Sowjetleiders laten geen gelegenheid voorbijgaan om hun vredesaanbiedingen aan de westerse wereld te herhalen. De voorzitter van de Ministerraad der U.S.S.R., maarschalk Boelganin, stelde in januari jl. de president der Verenigde Staten in een persoonlijk schrijven voor om een bilateraal niet-aanvals- en vriendschapspact te sluiten.

In een tweede brief aan Eisenhower breidde Boelganin dit plan kort daarop uit met een voorstel om ook de twee andere grote mogendheden in het Westen zodanige verdragen te offeren.

Het antwoord van het Witte Huis op de eerste brief is principieel afwijzend. Naar Amerikaanse opvatting is wat Rusland hier begeert overbodig, aangezien Het Handvest der Verenigde Naties reeds afdoende voorziet in vredeswaarborgen.

De jongste stappen van Boelganin worden inmiddels voor de binnenlandse en de internationale vredespropaganda van het communisme geëxploiteerd, met een verscherpt accent op de belangen der U.S.S.R. in Azië en Afrika.

Het westen realiseert zich blijkbaar de ernst van de situatie. Het jongste diplomatieke overleg te Washington tussen de Verenigde Staten en Groot-Brittannië hield daarmede ten nauwste verband zoals ook Walter Lippmann, gezaghebbend commentator in de Amerikaanse journalistiek, opmerkte naar aanleiding van het jongste overleg Eden-Eisenhower (New York Herald Tribune 7-2-56).

Lippmann noemde het thema van dat overleg de dringende noodzaak van een gemeenschappelijke politiek in het Verre en Midden Oosten. De verklaring van Eisenhower en Eden, de verklaring van Washington en de beide brieven van Boelganin zijn naar zijn inzicht, alle gericht op hetzelfde gehoor: de volken van Noord-Afrika en Zuid-Azië, die onder westers beheer zijn geweest of nog zijn. Boelganins brieven waren, volgens Lippmann, zelfs in de eerste plaats voor Nehroe bestemd, aangezien iedere zin in die brieven bedoeld is niet om de

Amerikaanse President maar de neutrale landen van Azië en Afrika te overreden. Indien Boelganin een show kan maken van een Verenigde Staten, die weigert een verdrag van vriendschap, vrede en non-agressie te sluiten, dan heeft de Russische premier goed werk voor de Russische zaak gedaan.

Ook na de reis van de Sowjet-leiders door India en andere Aziatische gebieden hebben de communisten met niet gering succes gearbeid aan een verdere uitbouw van hun politieke en economische invloed aldaar. Ook hierbij staat de coëxistentie vanzelfsprekend in het voorste gelid.

Het westen geeft zich van deze niet ongevaarlijke toestand ook in de particuliere sector rekenschap. Zo werd bijvoorbeeld in januari te Frankfort a/d Main door 1500 belangstellenden uit alle kringen van het openbare leven een bijeenkomst bijgewoond van de "Wirtschaftspolitische Gesellschaft von 1947". Het vraagstuk van de coëxistentie werd daar door diverse sprekers behandeld.

Een der woordvoerders, generaal Dethleffsen stelde van de wedijver in het gebruik van kernenergie bij de bewapening een neutraliserend effect op de aanvalskrachten van tegenstanders te verwachten. Hierdoor is z.i. de oorlog als laatste middel van de politiek onmogelijk geworden, in elk geval zolang men geen antwoord op deze wapens heeft gevonden.

In dit verband kan ook verwezen worden naar de topconferentie van de Grote Vier te Geneve in de zomer van 1955 waar het zwaartepunt kennelijk kwam te liggen bij het principiële onder de ogen zien van de gevaren, welke voortvloeien uit een wedloop op het gebied der atoombewapening.

De hierboven aangeduide bespreking te Frankfort a/d Main trok voor-en achter het IJzeren Gordijn de nodige aandacht. Het S.E.D.-dagblad "Neues Deutschland" 9-2-56 wijdde er een tendentieuze beschouwing aan, waarin o.m. werd verzwegen wat b.v. een ex-communiste van het formaat Ruth Fisher (zuster van de bekende communist Eisler) daar te berde had gebracht. Deze zeer vooraanstaande Duitse ex-communiste, die thans in Amerika woont, veroordeelde "het anti-bolsjewisme tot elke prijs". Haars inziens beschouwt men daarbij het oostelijk blok als iets volkomen stabiel. Volgens haar vallen echter in de Sowjet-Unie interne hervormingen waar te nemen, die weliswaar niet leiden tot een liberalisatie in westelijke zin, maar die het leven van de Russische burger toch gemakkelijker maken.

Een zeker voor bestrijding vatbaar standpunt van Ruth Fisher is haar bewering, dat de nieuwe Russische generatie geen sowjet-wereldexpansie meer wil maar de vorming van de "derde wereld" der Afrikaans-Aziatische volken verlangt. Te Peking en te New-Delhi vallen haars inziens de beslissingen van deze tijd. Hierdoor zou, zo meende zij, het conflict tussen Oost en West als probleem tussen Amerika en Rusland steeds meer aan betekenis verliezen en coëxistentie mogelijk worden. Zij zou zelfs het enig mogelijke alternatief zijn.

De N.R.Crt. 25-1-56 heeft er in hetzelfde verslag waaraan de vorenstaande gegevens zijn ontleend, nog op gewezen, dat in Frankfort ook andere geluiden werden vernomen. Er werd n.l. met klem gewaarschuwd tegen het opdringen van de communisten in de vroegere koloniale en in de thans nog half koloniale landen.

Karl Blessing, directeur-generaal van de Margarine-Union te Hamburg pleitte bijvoorbeeld voor het behoud van de suprematie van het economische systeem van het westen. Voor de onderontwikkelde gebieden achtte hij een unificatie van de Westeuropese economie en een soort plan-Marshall noodzakelijk, teneinde paal en perk te kunnen stellen aan het verdere doordringen van Rusland in de oostelijk-Aziatische wereld.

Meer topconferenties.

Minister Molotow heeft op zijn manier geappelleerd aan Boelganin's plan om afzonderlijke verdragen van vriendschap, vrede en non-agressie met resp. Amerika, Frankrijk en Groot-Brittanië te sluiten.

Hij bepleitte meer conferenties van staatshoofden, mits ingeleid door voorafgaande diplomatieke onderhandelingen. Zij behoorden, aldus zeide Molotow in een exclusief vraaggesprek verleend aan "Sunday Times" 5-2-56, aan de grote vraagstukken te werken door allereerst te zoeken naar overeenstemming op minder belangrijke punten, teneinde de vertrouwenssfeer te scheppen voor de aanpak van zwaarwichtiger vraagstukken.

De door president Eisenhower geopperde plannen om te besluiten tot het onmiddellijk benoemen van groepen bewapeningsinspecteurs op vliegvelden, in spoorwegcentra en zeehavens kon volgens Molotow niet in overweging worden genomen los van de opheffing - zelfs indien alleen maar etappe-gewijs - van militaire bases in het buitenland.

De Duitse kwestie.

Ten aanzien van Westduitsland herhaalde Molotow de uitspraak, dat daar heden ten dage elementen, die het militarisme doen herleven, economische en politieke macht uitoefenen.

Daarentegen zeide Molotow te geven, dat de Duitse Democratische Republiek vertrouwenswaardig en vredelievend is en dat militaire elementen daar geen tastbare invloed hebben.

Het demonstratieve vertrouwen in en de solidariteit van Moscov met het Oostduitse communisten-regiem kwam in januari j.l. in velerlei opzichten opnieuw tot uiting.

Het Kremlin gaf zelf relief aan de viering van de 80ste verjaardag van Wilhelm Pieck, de president der D.D.R.. Aan dit begin januari j.l. herdachte feit werd een internationaal-communistisch cachet verleend.

Het Centraal Comité der C.P.S.U. vaardigde een speciale huldigingsdeputatie af en Pieck werd door vele communistische groten toegesproken.

De C.P.N. dirigeerde twee vertegenwoordigers naar Oost-Berlijn, die tevoren het Roemeense partijcongres in Boekarest hadden bijgewoond, met name Harm Kleuver, administratief secretaris der partij en Jan Haken, lid van het partijbestuur en communistisch Ede Kamerlid.

Nog een derde man uit Nederland afkomstig, nl. Henk van Welzen uit Leiden (geboren 1893) was door president Pieck persoonlijk op het feest genodigd, waaraan hij gevolg gaf. Van Welzen had in 1918 een illegaal onderkomen aan Pieck in Nederland verschaft, toen deze, destijds nog links sociaal-democraat en leider van het Spartakus-komité, hierheen de wijk nam.

Doodvonnissen in de D.D.R.

Het Oostduitse communistische regiem heeft eind januari j.l. ten overvloede aan de wereld getoond, dat het tegen politieke vergrijpen, waarvoor ditmaal vier bedrijfsarbeiders; onder wie een jonge vrouw voor het Opperste Gerecht der D.D.R. terecht stonden, de zwaarste straffen hanteert.

Van de betrokkenen, die als arbeiders (monteurs) bedrijfsgeheimen aan het westen zouden hebben uitgeleverd en die enige vakspecialisten heetten te hebben bewogen naar de Bondsrepubliek uit te wijken, werden er twee ter dood veroordeeld op grond van sabotage en het optreden als vijandelijk agent.

De vrouwelijke beschuldigde, een metselaarsleerlinge, kreeg levenslang. Een vierde aangeklaagde zag zich tot acht jaar gevangenisstraf veroordeeld. In "Neues Deutschland" 28-1-56 werden de vonnissen gepubliceerd. Tevoren was in een

breed opgezette perscompagne dagen achtereen stemming tegen deze personen en hun beweerdde buitenlandse opdrachtgevers gemaakt.

De hoofdbeklaagde zou zich, blijkens het partijdagblad der S.E.D., hebben ingespannen binnen te dringen in een veiligheidsorgaan van de Staat.

Zetel W.V.V.

De Oostenrijkse Regering heeft, gebruik makend van haar hervonnen soevereine rechten, een politiek ingrijpende beslissing genomen. Het in 1951 uit Frankrijk uitgewezen Bureau van het Wereldvakverbond, dat tot dan in Parijs zetelde, kreeg op 3 februari jl. het bevel Wenen op korte termijn te verlaten, omdat Oostenrijk niet langer prijs stelt op het verlenen van gastvrijheid aan een organisatie, die door ondergrondse praktijken de veiligheid van de Staat ondergraaft. De gebouwen werden op last van de Oostenrijkse autoriteiten verzegeld.

Uiteraard hebben de communisten daartegen internationaal fel protest aangetekend.

Het W.V.V.-secretariaat beweert dat de terzake als bewijsmateriaal overgelegde documenten vervalste W.V.V.-brieven zijn. Inmiddels heeft het secretariaat-generaal van het W.V.V. tijdelijk in Rome zijn correspondentie-adres.

In de Oostenrijkse hoofdstad zijn nog de Verzetsstrijdersorganisatie (F.I.R.) en de Wereldvredesbeweging gevestigd. Beide zijn, zoals bekend, internationale communistische mantelorganisaties.

Frankrijk.

De Franse verkiezingen brachten op 2 januari 1956 een aanzienlijke verschuiving in de politieke verhoudingen van het land. Onder het huidige, door de communisten onafgebroken als onrechtvaardig bestreden verkiezingsstelsel slaagde de Franse Communistische Partij er als gevolg van politieke verdeeldheid elders toch in om zonder numerieke stemmenwinst circa vijftig parlamentszetels meer dan voorheen te bezetten.

De maanden achtereen gevoerde propaganda voor een nieuw Volksfront wordt door dit verkiezingssucces stellig gestimuleerd. Bij de formatie van een nieuw Kabinet door de socialistenleider Guy Mollet, vermochten die communisten, hun aanvankelijke voorstellen in die richting ten spijt, geen direct succes te oogsten bij hun streven naar een Volksfrontbewind.

Evenals in Italië hebben de communisten in het parlement al geruime tijd een grote inschikkelijkheid betoond. Zowel de Regering-Senni (Italië) als het vorige Kabinet-Faure

(Frankrijk) werden enige malen uit een politieke impasse gered doordat de communistische afgevaardigden zich bij stemmingen niet tegen hen keerden. Het eerste doelwit van de Franse communisten is, blijkens officiële uitspraken der Partij, om een regering "links van het midden" mogelijk te maken.

Bij voortdurende wordt de massa aangespoord om zich solidair met de communisten te verklaren in de strijd tegen de rechtsreactionaire en clericale kringen.

De partijleiding volgt daarbij zoals gezegd een soepele koers, die er kennelijk op gericht is de gestegen communistische invloed op de lange baan in communistische macht om te zetten.

Roemenië.

De tweede Partijdag der Roemeense arbeiderspartij werd na anderhalf jaar uitstel eind dec. '55 gehouden. Kennelijk moest voordien een interne crisis worden opgelost. De communistenleider, tot voor kort Minister-President Gheorghiu Dej trad als overwinnaar uit het krijt. In zijn inleidende verantwoording namens het Centraal Comité rekende hij af met de "vijandige elementen" in de Partij. Begin oktober l.l. had hij zijn functie als voorzitter van de Roemeense Ministerraad verwisseld met de post van le partijsecretaris zoals voorheen door hem bezet. Vermoedelijk heeft de Russische partijsecretaris Chroestsjow de reorganisatie ingeleid tijdens zijn bezoek aan Boekarest in de zomer van 1955. Sindsdien vonden in Roemenië mutaties in de top van Partij en Regering plaats.

De economische ontwikkeling in het land richt zich op een verdere verhoging van de landbouwproductie. Daarbij wordt verscherpt geageerd tegen de Roemeense koelakken (de zelfstandige boeren).

De zware industrie bestrijkt daarenboven de helft van het Vijfjarenplan 1956-1960.

Het nieuwe Centraal Comité werd verbreed (61 in plaats van 41 leden). Het Presidium van 11 man bestaat uit negen leden van het vorige college en twee nieuwe leden t.w. kolonel-generaal I. Draghici, Minister van Binnenlandse Zaken en luitenant-generaal N. Ceausescu, een lid van het Secretariaat.

De vroegere communistische Minister van Buitenlandse Zaken, Ana Pauker, is door de le partijsecretaris gelaakt wegens haar leidende rol bij "rechtse afwijkingen".

Het Congres van de Roemeense Partij werd o.a. bijgewoond door de hierboven reeds genoemde Jan Haken, 2e Kamerlid en Harm Kleuver, administratief secretaris der partij, die de C.P.N. ook vertegenwoordigden bij de viering van de 80ste verjaardag van Wilhelm Pieck.

HOCFDSTUK II - DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

Ie CPN.

=====

De nieuwe aanpak in de praktijk.

Conform de resolutie van medio November 1955 over de nieuwe aanpak (zie MO no 11/1955) moet de CPN thans op basis van concrete problemen tot samenwerking met de PvdA en de VVD trachten te komen. Door middel van deze samenwerking - de communisten duiden haar als "linkse coördinatie" aan - dient na de a.s. verkiezingen een rechtse coalitie onder signatuur van Romme te worden verhinderd. Als concrete problemen, die als aanloop voor de verhoopde samenwerking moeten fungeren zijn in de resolutie o.m. genoemd het onderwijs en de woningnood. Ter oplossing daarvan, zo stelt de resolutie, moet de partij al haar krachten inspannen. De huidige instelling van de CPN ten aanzien van deze vraagstukken en de houding door de communistische fracties bij de behandeling van de begroting 1956 in diverse gemeenteraden aangenomen, geven een beeld van de consequenties van de nieuwe aanpak voor het praktische werk van de partij.

Het Onderwijs.

Een gereede aanleiding voor het nadrukkelijk in de belangstelling plaatsen van de problemen van het onderwijs vormde de op 28, 29 en 30 December 1955 te Hilversum gehouden 10e Algemene Vergadering van de NOV, de Nederlandse Onderwijzersvereniging, een op zichzelf staande, niet bij een vakcentrale aangesloten organisatie van medeendeels bij het openbaar onderwijs werkzame onderwijzers. Naast uitvoerige verslagen van het op deze vergadering behandelde, publiceerde "De Waarheid" van 29-12-'55 een speciaal er aan gewijd hoofdartikel, geschreven door het communistische 2e Kamerlid Henk Gortzak, die met zijn fractiegenote Rie Lips-Odinot de vergadering had bijgewoond.

Het N.O.V.-Hoofdbestuur had kennelijk uitnodigingen aan de Kamerfracties verzonden want ook 2e Kamerleden van de PvdA en de VVD, t.w. de heer van Sleen en mevrouw Heroma-Meilink (PvdA) en mevrouw Fortanier-de Wit (VVD), hadden de bijeenkomst bezocht.

Henk Gortzak gaf in het vermelde artikel te kennen, dat de N.O.V. duidelijk aantoonde, dat ook in ons land de eenheid op basis van de vakbondsdemocratie te verwezenlijken is, aangezien deze organisatie alle voorstanders van het openbaar onderwijs, ongeacht hun godsdienstige of politieke overtuiging, omvat. Hij verheugde zich erover, dat op de vergadering positieve voorstellen waren gedaan om de positie van ons onderwijs in het algemeen en die van de openbare school in het bijzonder te wijzigen en te verbeteren. Volgens Gortzak veronderstelt dit echter een ander regeringsbeleid en zulk

een regeringspolitiek komt niet uit de hemel vallen. Bij een handhaving van het Kabinet, waarin de PvdA-ministers voortdurend bukken voor Romme, is de gewenste verandering niet te verwachten. In het belang van het onderwijs en de onderwijskrachten is het tot stand komen van een regering, die steunt op een linkse coördinatie (PvdA, VVD en CPN), onontbeerlijk.

Mogen, aldus Gortzak, de onderwijzers in de komende maanden mede hun invloed aanwenden om na de verkiezingen zulk een regering tot stand te brengen.

De N.O.V. ontving tijdens haar bijeenkomst een brief van de vakorganisatie voor het lager- en middelbaar onderwijs uit de Sowjet-Unie, waarin de Sowjet onderwijzers de vergadering succes bij haar werk toewensten en de hoop uitspraken, dat de wederzijdse vriendschap krachtiger en voortdurend groter mocht worden. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de N.O.V. deze bijzondere attentie van de Sowjet onderwijzers te danken heeft aan de C.P.N. of een van haar nevenorganisaties, die deze Sowjetvakbond mogelijk opmerkzaam hebben gemaakt op de N.O.V.-vergadering.

Geheel in de geest van Gortzak's beschouwing verscheen in het Januari 1956-nummer van "Politiek en Cultuur" onder het bekende pseudoniem G. Mulder een artikel van Gerrit Verrips over de noodtoestand van het onderwijs. Deze jonge Amsterdamse partijgenoot, die in het bijzonder actief is in de onderwijswereld, komt daarin tot de conclusie, dat er niet alleen redenen, maar ook ruimschoots mogelijkheden zijn om op het terrein van het onderwijs te streven naar een coördinatie van linkse krachten.

De Woningbouw.

Tot voor kort wisten de communisten ter oplossing van het woningvraagstuk niet veel meer bij te dragen dan te wijzen op de noodzaak van vermindering van de defensie-uitgaven en van een algemene loonsverhoging voor de bouwvakarbeiders.

Kennelijk in het besef, dat een dergelijke negatieve houding weinig geschikt is om uit het isolement te garaken, bevelen de leiding van de partij en die van de vakbeweging hun volgelingen - in het bijzonder de bouwvakarbeiders - thans aan constructieve daden te stellen ter leniging van de woningnood.

Zo staan de communisten thans vooraan in de rij als het er om gaat bij moeilijk werkbaar weer de bouwwerkzaamheden voort te zetten. Zelfs de eis van loonsverhoging voor de bouwvakarbeiders wordt niet meer nadrukkelijk naar voren gebracht. Nu heet het dat deze arbeiders er niet slechter op mogen worden.

Paul de Groot bepleitte op de d.d. 21-12-55 te Rotterdam gehouden openbare vergadering van de partij nogmaals een zo breed mogelijke samenwerking in het belang van de woningbouw.

Mogelijk heeft men in kringen van partij en EVC de hoop gekoesterd de ABWB/EVC, die vooral in Amsterdam nogal enige aanhang heeft, in de Nationale Woningraad opgenomen te krijgen. Wessel Hartog, de voorzitter van de EVC-bedrijfsbond moest echter in De Waarheid van 28-12-55 bekend maken, dat de Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting het desbetreffende verzoek met de motivering, dat de organisatie niet voldoende representatief is had afgewezen.

Ook op de 18 Januari 1956 in de Apollohal te Amsterdam belagde massameeting wijdde Paul de Groot weer grote aandacht aan het woningprobleem.

Overeenkomstig het patroon van de "nieuwe aanpak"-resolutie stelde hij dat de communisten - hoewel zij niet zullen ophouden kritiek uit te oefenen op het feit, dat het geld waarvoor woningen kunnen worden gebouwd, wordt uitgegeven om Amerikaans oorlogstuig te kopen - toch inzien, dat de woningnood meer oorzaken heeft. Daarom dienen allen die bij de woningbouw betrokken zijn volgens de algemeen partijsecretaris gezamenlijk te zoeken naar verbetering van de organisatie, van de techniek en de arbeidstoestanden. De bijdrage van De Waarheid bestaat o.m. daarin, dat zij een verslaggever naar Tsjecho-Slowakije heeft gezonden, die hoog opgeeft omtrent de voortreffelijke planning en bouwmethoden in deze jonge volksdemocratie.

Op Zondag 19 Februari belegt de C.P.N. een landelijke woningbouwmanifestatie, waarvoor delegaties uit het gehele land naar Amsterdam moeten komen en waarop de 2e Kamerleden Henk Gortzak en Rie Lips-Odinot, de ABWB-bestuurder Frits Eberhard en Fr. Stam, directeur van de Coöp. Bouwersbond te Wormerveer, het woord zullen voeren.

Houding in de Gemeenteraden.

Het is de laatste jaren praktisch niet voorgekomen, dat een CPN-raadsfractie haar goedkeuring hechtte aan een gemeentebegroting. Sinds de nieuwe aanpak heeft de CPN in verschillende gemeenten bij behandeling van de begroting voor 1956 haar voordien afwijzende houding laten varen.

Zo stemden de communisten op 15 December 1955 voor de aan de Amsterdamse Raad aangeboden begroting. Zij deden zulks na het bij monde van Jaap Brandenburg afleggen van een verklaring. Deze verklaring hield in, dat de communistische raadsfractie instemt met de verklaring van B. en W., niet bereid te zijn de door de Minister van Binnenlandse Zaken bij circulaire-voorgescreven wijzigingen in de begroting aan te brengen.

Daar het College van B. en W. in deze, aldus de verklaring, de steun van de gehele raad nodig heeft, meenden de communisten hun stem niet aan de begroting te mogen onthouden. De communistische raadsfractie wenst daarmee echter geen verantwoording te nemen voor het door B. en W. gevoerde beleid. Zij handhaaft ook in het komende begrotingsjaar haar zelfstandige positie en zal telkens weer het beleid van B. en W. op hun voorstellen beoordelen.

Een dergelijk standpunt hebben ook communistische raadsfracties in andere gemeenten aangenomen. Waarschijnlijk is van de zijde der partijleiding terzake een aanwijzing aan de communistische vertegenwoordigers uitgegaan.

In Den Haag is de CPN-fractie zelfs nog iets verder gegaan. Zij bracht de circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken in het geheel niet ter sprake maar motiveerde haar voorstemmen met de mededeling dat, hoewel de fractie bezwaren had tegen bepaalde onderdelen van de begroting, tijdens de openbare behandeling toch duidelijk was gebleken, dat de meerderheid van het college van B. en W. op de belangrijkste gebieden van zijn bestuursbeleid een andere koers wenst, dan die door de regering in praktijk wordt gebracht. Met name meende de CPN-fractie dit te kunnen constateren op het terrein van de woningbouw en het onderwijs en ten aanzien van de voorzieningen op algemeen sociaal gebied.

De communisten zijn ook in de gemeenteraad van Finsterwolde, waarin zij de meerderheid bezitten, sinds kort opmerkelijk gematigd in hun optreden. De fracties van de PvdA en Gemeentebelangen in deze gemeente, die in December vanwege het optreden der communisten niet langer aan de werkzaamheden van de raad wilden deelnemen, keerden daarin medio Januari terug.

Partijbestuurszitting begin Januari.

In de op 7 en 8 Januari gehouden zitting van het partijbestuur der CPN is bepaald, dat de thans zittende 2e Kamerfractie in dezelfde volgorde als in 1952 kandidaat zal worden gesteld aan het hoofd van de communistische lijst.

Bovenaan de kandidatenlijst zullen dus prijken: Gerben Wagenaar, Paul de Groot, Henk Gortzak, Frits Reuter, Jan Haken en Rie Lips-Odinot.

Over de verdere samenstelling van de lijst zal aan de afdelingen een voordracht ter beoordeling worden voorgelegd. Hierna zal het partijbestuur de kandidatenlijst definitief vaststellen.

In de bedoelde PB-zitting hield organisatiesecretaris Henk Hoekstra een inleiding. Hij greep terug naar bepaalde punten uit de resolutie over de organisatie en instructie, aangenomen op het Partijcongres in April 1955. Hoekstra maakte gewag van een belangrijke netto ledenwinst - naar zijn zeggen zouden 14 van de 17 partijdistricten thans meer leden tellen dan aan het begin van het vorige jaar en waren van de overige 3 districten er 2 in ledental gelijk gebleven.

Als hoofdtaken voor de komende maanden gaf Hoekstra aan: 1. het oprichten van nieuwe afdelingen op het platteland met name in het gehele Noorden des lands en verder in Utrecht en Noord- en Zuid Holland.

In dit opzicht wordt thans door de partij enige activiteit ontplooid. Zo werd bv. op 4 Februari 1956 een speciaal op de problemen van het platteland ingestelde bijeenkomst te Nieuwe Niedorp in N. Holland belegd.

- Bij het oprichten van deze nieuwe afdelingen moet worden uitgegaan van het aantal communistische kiezers ter plaatse en dient men met de nodige omzichtigheid te werk te gaan. Men mag de nieuwe afdelingen niet te sterk allerlei taken opleggen maar moet aan henzelf overlaten te bepalen welke activiteiten zij met het oog op de komende verkiezingen van groot belang achten.
2. het met kracht ter hand nemen van de ledenwerving onder de vrouwen, waartoe het propagandabureau een plan voor speciale propaganda onder de vrouwen zal uitwerken.
 3. in de grote centra als Amsterdam en Rotterdam bijzondere aandacht wijden aan het versterken van de partij en haar afdelingen in de belangrijke metaalbedrijven. Er dient hierbij veel meer gebruik te worden gemaakt van de bedrijfskranten.
 4. het blijvend toepassen van de organisatiebeginselen van de partij. Om het inzicht in de communistische organisatie methodiek te verhogen, zullen in verschillende districten cursussen over dit onderwerp voor de leden van de partij worden gehouden.

De Waarheid.

De uitbreiding van het lezerstal van "de Waarheid" wordt voortdurend in de belangstelling van de partijgenoten gehouden.

Op 15 Januari vond in Amsterdam een landelijke conferentie plaats van CPN afdelings- en districtsbestuurders, die zich speciaal met de werving van De Waarheid bezighouden.

Er werden maatregelen besproken om de colportage op te voeren en de werving te versterken en er werd besloten, dat een nieuwe werfcampagne zal worden ingezet.

MANTELORGANISATIES.

Nederlandse Vrouwenbeweging.

In de Nederlandse Vrouwenbeweging bereidt men zich voor op het vijfde congres van deze organisatie, dat van 9 tot 11 maart 1956 in Amsterdam zal worden gehouden. In de tweede helft van januari gaf het hoofdbestuur een congreskrant van vier pagina's uit, bedoeld als discussiegrondslag voor de ledenvergaderingen. Deze vergaderingen, die in de maand februari in de afdelingen worden gehouden, zullen zoals gebruikelijk, afgevaardigden voor het congres aanwijzen en kandidaten voor het hoofdbestuur stellen.

Het is niet waarschijnlijk, dat het aanstaande N.V.B.-congres politieke verrassingen zal bieden. Het streven naar samenwerking met andere vrouwenorganisaties en naar contact

met andersdenkenden - hoofdthema van het congres - vormt reeds lang het grondpatroon voor de vergaderingen en acties, zowel van de N.V.B. als van de Internationale Democratische Vrouwenfederatie. Het is geheel in overeenstemming met de C.P.N.-resolutie inzake de "Nieuwe Aanpak".

Wellicht zal bij de verkiezingen van het nieuwe hoofdbestuur nog iets te bespeuren zijn van de lichte ergernis, die werd gewekt door de bruske wijze, waarop Annie AVERINK zichzelf op een landelijke "krantenoconferentie" presenteerde als de nieuwe (politieke) secretaresse van de N.V.B. - zulks zonder ooit in het hoofdbestuur te zijn verkozen. In verband met het aftreden van een aantal der zittende hoofdbestuur-leden zijn voorts enige bestuurswijzigingen te verwachten.

Het samenvallen van het congres met de viering van de Internationale Vrouwendag door het gewest Amsterdam zal aan het congres een feestelijk karakter geven. Op het program staan onder meer een fakkeloptocht met twee muziekcorpsen en een feestelijke bijeenkomst op Zondagavond 11 Maart in het Amsterdamse Concertgebouw. Alle congressisten worden hier verwacht.

Jeugdbeweging.

Het A.N.J.V. heeft-zijn in oktober 1955 begonnen drie maanden-plan afgesloten. Volgens het blad "Jeugd" van februari 1956 is men er in geslaagd ruim 280 nieuwe leden te winnen en de oplage van het verbondsorgaan met 1250 exemplaren te verhogen. De Amsterdamse afdelingen namen hiervan uiteraard het leeuwendeel voor hun rekening met resp. 129 nieuwe leden en 845 kranten.

Enkele grote afdelingen als Den Haag, Rotterdam en de Zaanstreek zouden echter in activiteit tekort geschoten zijn.

Het A.N.J.V.-hoofdbestuur schijnt van plan thans wat meer aandacht te gaan besteden aan de eis tot verlaging van de militaire dienstdtijd tot 16 maanden. In verscheidene gemeenten zou men een petitionnementsactie voeren. Het A.N.J.V. zelf meldde, dat 2459 personen voor verkorting van de dienstdtijd hadden getekend:

Over dit onderwerp werd de A.N.J.V.-voorzitter Jeop WOLFF een interview afgenomen ten behoeve van het N.V.B.-blad "Vrouwen voor Vrede en Opbouw".

Tussen de regels door kan men daaruit lezen, dat de A.N.J.V.-propaganda terzake tot nog toe beperkt bleef tot het organiseren van handtekeningen campagnes en het uitgeven van een affiche. Op de vraag "hebben jullie wel met de militairen over dit probleem gesproken" bleef WOLFF in feite het antwoord schuldig, al verklaarde hij dan ook, dat

de lengte van de diensttijd alle militairen voortdurend bezig houdt.

Voorts kondigde hij een reeks van openbare vergaderingen over dit onderwerp aan, waarvan er inmiddels één op 8 februari j.l. te Amsterdam gehouden is.

WOLFF is voorts deelnemer geweest aan een vergadering van het Uitvoerend Comité van de Wereld Federatie van Democratische Jeugd, welke van 1 - 4 februari te Helsinki heeft plaatsgevonden.

Op deze bijeenkomst werd gesproken over het 6e Wereldjeugdfestival. Men bepaalde o.m., dat het van 28 juli - 11 augustus 1957 te Moskou zal worden gehouden. Zoals bekend is J. WOLFF lid van het Uitvoerend Comité van de W.F.D.J..

Vredesbeweging.

In december 1955 werd bekend, dat het Bureau van de Wereld Vredesraad (medio december te Helsinki bijeen) besloot een bijzondere zitting van de Raad te organiseren van 5 - 9 april 1956. Het doel is om in alle landen en door middel van alle denkbare acties te streven naar stopzetting van de bewapeningswedloop en het treffen van maatregelen om de bewapening te beperken en de atoomwapens te verbieden.

Tot deze zitting zullen allen worden toegelaten, die "verontrust zijn over de bewapeningswedloop".

In overeenstemming hiermede besloot het Algemeen Bestuur van de Nederlandse Vredesraad op 4 januari te Utrecht een appèl te publiceren aan de regering en de volksvertegenwoordiging tegen de bewapeningswedloop. In dit verband werd de actie voor de oproep van Wenen (tegen atoomwapens) officieel stopgezet teneinde alle activiteit op de nieuwe campagne te richten.

Het Algemeen Bestuur besloot tevens een zitting van de Nederlandse Vredesraad te beleggen op 18 februari 1956 te Amsterdam.

Het gaat er thans om, aldus N. LUIRINK in het weekblad "Vrede" van 13-1-1956, aan ons appèl bekendheid te geven; in fabrieken en werkplaatsen aan werknemers en werkgevers te vragen dit appèl te tekenen of op andere wijze zich ermee accoord verklaren, - dat Nederland niet meer meedoet aan de bewapeningswaan.

Ten aanzien van het vorenstaande kan worden opgemerkt, dat in de Kominformkrant van 2 december 1955 (Nederlandse uitgave) een nabeschouwing werd gegeven van de resultaten der twee Geneefse conferenties. In dit hoofdartikel wordt o.m. gezegd:

"Thans zien de vredelievende krachten zich voor nieuwe belangrijke taken gesteld: een terugkeer van de koude oorlog te verhinderen, het tot stand brengen van een succesvolle oplossing van zulke brandende vraagstukken als de Europese veiligheid, het Duitse vraagstuk, het stopzetten van de bewapeningswedloop en het verbod van atoomwapens, het verbreden van de economische en culturele verbindingen tussen Oost en West".

Blijkbaar heeft het Bureau van de Wereld Vredesraad - en op zijn initiatief ook het Algemeen Bestuur van de Nederlandse Vredesbeweging - uit deze taken een keuze gedaan, welke het meest in overeenstemming is met het zg. "brede" karakter van de Vredesbeweging en haar officiële doelstelling.

De geprojecteerde bijeenkomst van de Wereld Vredesraad in april 1956, waarbij gasten worden uitgenodigd, herinnert onwillekeurig aan een soortgelijke bijeenkomst in 1955, t.w. de Wereldontmoeting voor de vrede te Helsinki, gehouden in de laatste dagen van juni van het vorige jaar. Laatstbedoelde bijeenkomst zou oorspronkelijk in mei 1955 zijn gehouden, doch werd tot juni uitgesteld, zogenaamd op verzoek van verschillende organisaties, die er mede aan wilden deelnemen.

De organisatoren maakten toen van de gelegenheid gebruik om een aansporing tot onderling overleg te richten tot de regeringsleiders der Grote Vier die in juli d.a.v. voor het eerst te Genève bijeen zouden komen.

Deze taktiek werd wederom gevolgd in oktober 1955: kort voor de in die maand geopende bijeenkomst van de Ministers van Buitenlandse Zaken van de Grote Vier, vergaderde het Bureau van de Wereld Vredesraad te Wenen. (12-13 oktober 1955).

In een oproep verklaarde men destijds, dat elke keer dat een accoord, hoe bescheiden ook, kan worden bereikt, dit moet worden afgesloten. Wat betreft de ontwapening, aldus deze oproep, zijn de standpunten elkaar zo zeer genaderd, dat het in werking treden slechts afhangt van de goede wil van de regeringen.

Ook deze verklaring was - evenals die van juni - waarschijnlijk vooral bestemd voor de aan de conferentie te Genève deelnemende (westerse) diplomatieke delegaties.

Het is niet uitgesloten, dat het huidige initiatief van de Wereld Vredesbeweging althans mede met soortgelijke oogmerken is gelanceerd. In dit verband moge verwezen worden naar de bij monde van Molotof uitgesproken uitnodiging tot het houden van nieuwe "topbesprekingen" (zie Hfst.I) en het door Boelganin in een persoonlijke brief aan President

Eisenhower gedane voorstel voor een vriendschapsverdrag, hetwelk op zich zelf een suggestie voor nadere besprekingen op hoog niveau inhoudt.

EXTREMISTISCHE VAKBEWEGING.

HET VIERDE E.V.C.-CONGRES.

1. Voorbereiding.

Ondanks het feit, dat het vierde E.V.C.-congres van 20 - 22 januari 1956 in het gebouw "Bellevue" te Amsterdam gehouden, reeds geruime tijd tevoren was aangekondigd, werd de plaatselijke afdelingen der bonden slechts weinig tijd van voorbereiding toegestaan.

Zoals bekend werd pas in de tweede helft van november 1955 de "Basis voor de discussie", die bedoeld was als algemene richtlijn voor het congres, over de afdelingen verspreid.

Het Verbondsbestuur had vastgesteld, dat de voorstellen der afdelingen begin januari 1956 bij het Secretariaat moesten zijn ingediend.

Het lagere kader moest derhalve in een periode van nauwelijks één maand de ledenvergaderingen organiseren en de afdelingsvoorstellen uitwerken. Bovendien had men te kampen met gebrek aan belangstelling. Het aantal ledenvergaderingen was dan ook niet groot, de gedane voorstellen waren veelal beneden de maat.

2. Organisatie.

Het congres was ingedeeld in vijf zittingen, waarvan de eerste geopend werd op vrijdag 20 januari 1956 te circa 20 uur.

Het voornaamste-agendapunt van deze avond was de congresrede van de E.V.C.-voorzitter Frits REUTER, die bijna twee uur in beslag nam.

De daarop volgende morgen vonden delegatievergaderingen plaats van de verschillende bedrijfsbonden. Waarschijnlijk werden daar indrukken uitgewisseld betreffende de toespraak van REUTER en taakverdelingen opgesteld met betrekking tot de onderwerpen welke de delegatieleden op de volgende zittingen ter discussie zouden stellen.

Na de discussie op de 2e, 3e en 4e zitting en de beantwoording daarvan door Frits REUTER, vond op Zondagmiddag, 22 januari, een huishoudelijke vergadering plaats, alwaar een nieuw Verbondsbestuur werd gekozen en verslag werd uitgebracht door de mandatencommissie en de financiële controle commissie.

3. De Congresrede van Frits REUTER.

REUTER baseerde zijn rede op een drietal documenten, t.w. de beschrijvingsbrief, het organisatieverslag en het nieuw opgestelde urgentieprogram.

Hij besprak de gedurende de laatste tien jaar gevoerde loonpolitiek en constanteerde een toenemende verarming onder de arbeiders, ondanks de heersende hoogconjunctuur. In verband daarmee moest de E.V.C. steeds actief blijven in de strijd voor de lonen. Zonder het optreden van de E.V.C. - zo meende REUTER - zouden de laatste twee loonronden niet gegeven zijn.

De pogingen der ondernemers en rechtse vakverenigingsleiders om een vrijere loonpolitiek in te voeren, zijn volgens REUTER gebaseerd op hun vrees voor een conjunctuur-omslag. De ontwikkeling der Amerikaanse economie, waarvan die van Nederland afhankelijk is, leidt tot toenemende werkloosheid en verlaging van de koopkracht van de grote massa. In de crisisverschijnselen in de Verenigde Staten zag spreker een teken aan de wand.

Terwille van de winzucht en het eigenbelang van het monopolie-kapitaal willen de ondernemers het loon afhankelijk stellen van de werkgelegenheid, de productiviteit en de rentabiliteit van de bedrijven. De kosten van het levensonderhoud zullen daarbij niet meer van invloed zijn. De E.V.C. dient hier onmiddellijk teren op te treden door het organiseren van de eenheid van actie tegen de vrije loonvorming, aldus REUTER.

Opmerkelijk is, dat deze voorstelling van zaken door de E.V.C.-voorzitter in strijd is met het gestelde in de beschrijvingsbrief van het congres. Dit document vermeldt, dat de E.V.C. staat op het standpunt van de loonstrijd, d.w.z. het ontplooiën van actie in ieder bedrijf en onderdeel van het bedrijf, ter verkrijging van een zo hoog mogelijk loon en voor verbetering van de andere arbeidsvoorwaarden.

Volgens deze opvatting behoort het loon derhalve te worden bepaald door het resultaat van de grotere en kleinere botsingen tussen werkgevers en werknemers in de bedrijven.

Een dergelijk standpunt heeft weinig gemeen met het principe van de geleide loonpolitiek welke REUTER voor ogen moet staan als hij de eenheid van actie wil richten tegen de vrije loonvorming, daar de hoogte van het loon mede afhankelijk gesteld wordt van een aantal plaatselijke factoren van min of meer toevallige aard. Als basis voor de loonvorming belooft het echter voor de arbeider weinig succes in een tijd van conjunctuurdaling, waarvan de communisten het begin zien naderen.

Om de verlangde aansluiting met het N.V.V. te verkrijgen meent de E.V.C.-leiding dan ook zich voorlopig vóór de geleide loonpolitiek te moeten uitspreken.

REUTER stelde het congres in dit verband voor een intensieve campagne te beginnen voor eenheid van actie van N.V.V.- en E.V.C.-leden voor een loonronde van tenminste 5%.

De E.V.C.-voorzitter was van mening, dat het kapitalisme geen waarborg van blijvende werkgelegenheid kan bieden. Onze export vindt geen afzet op de stabiele socialistische wereldmarkt, ofschoon 50% van de totale Nederlandse productie voor uitvoer bestemd is. Daarom moet de E.V.C. blijven opkomen voor meer handel met Oost-Europa en China; dat wapent ons tegen crisis.

De door de ondernemers gevoerde campagne ter opvoering van de productiviteit betekent roofbouw op de gezondheid van de arbeiders, zo zeide REUTER. Bovendien zal dit tot gevolg hebben, dat straks tienduizenden arbeiders worden ontslagen. Daarom propageert de E.V.C. een kortere werkweek. Om die te bereiken moet gebruik worden gemaakt van de gunstige omstandigheden van het ogenblik: in België, Italië, Zweden, Engeland, Zwitserland en Duitsland bestaat ook het verlangen naar verkorting van de werktijd.

De Nederlandse ondernemers hebben reeds als commentaar gegeven: onmogelijk. Doch in eenheid van actie van N.V.V. en E.V.C. is niets onmogelijk, aldus REUTER.

In verband met het probleem van de woningood stelde hij, dat de E.V.C. het Nederlandse volk niet in de steek zal laten, wanneer het in nood verkeert. Hij achtte een bespreking van de situatie noodzakelijk met allen die met de woningbouw te maken hebben. Daar de E.V.C. de grootste invloed onder de bouwvakarbeiders heeft, kan men deze vraagstukken niet zonder haar oplossen. Van haar kant zal de E.V.C. de eis van hogere lonen en betere sociale voorzieningen in deze sector niet primair stellen. (vergelijk het gelijklopende standpunt van de C.P.N., vermeld in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk).

De resultaten van de campagne voor eenheid van actie achtte de E.V.C.-voorzitter nog te gering. Om deze met succes door te voeren is het nodig dat:

- 1) de gestelde eisen in de ogen van de arbeiders en de bevolking rechtvaardig zijn;
- 2) de meerderheid der arbeiders er van overtuigd is dat de eisen d.m.v. actie te verwezenlijken zijn;
- 3) de eisen concreet gesteld zijn en door de overgrote meerderheid der arbeiders worden gesteund.

Er moet dus volgens REUTER onderscheid gemaakt worden tussen wat de E.V.C. gerechtvaardigd en noodzakelijk vindt en datgene, waarvoor de arbeiders het gevecht willen beginnen.

De grootst mogelijke soepelheid wordt vereist. Het gaat er om de zekerste en kortste weg te vinden voor het verwezenlijken van de eisen der arbeiders. REUTER meende deze te kunnen vinden in de eenheid van organisatie tussen N.V.V. en E.V.C.

Hij stelde de Engelse vakbeweging als voorbeeld. Zolang daarin de democratische vrijheid bestaat treedt niemand uit om een eigen vakbeweging te gaan vormen:

Voorwaarde voor het samensmelten van N.V.V. en E.V.C. is dan ook, zo verklaarde de E.V.C.-voorzitter, het herstel van de vakbondsdemocratie in het N.V.V.. Zonder democratie in het N.V.V. is geen eenheid mogelijk; zonder eenheid dreigen de arbeiders een prooi der reactie te worden.

Organisatorische wijzigingen.

In verband met de minder bevredigende werkzaamheid van de Algemene Raad (het hoogste orgaan in de E.V.C. in de periode tussen twee congressen) werd voorgesteld dit lichaam te vervangen door periodieke vergaderingen van het Verbondsbestuur met de hoofdbesturen der bij de E.V.C. aangesloten bonden. Op deze wijze zou men bereiken, dat alle hoofdbestuurders aan belangrijke vergaderingen zouden deelnemen, zodat de genomen besluiten vlugger zouden doorwerken in de bonden en de verantwoordelijke bestuurders allen een stem in het geding zouden krijgen. (In de Algemene Raad was elk der bonden slechts door één hoofdbestuurder vertegenwoordigd, alsmede door enige bedrijfsarbeiders, die echter in verband met hun werktijden meestal niet in staat waren de vergaderingen van dit orgaan bij te wonen.)

Ondanks de oppositie, die in de E.V.C. hier en daar gerezen is tegen de voorgestelde concentratie van krachten op die bedrijven, waar de E.V.C. een machtspositie inneemt, was REUTER van mening, dat de E.V.C., juist door haar invloed in dergelijke bedrijven goed aan te wenden, een stimulerende werking zou kunnen hebben op de rest van het land. Natuurlijk, zo stelde hij, mag deze concentratie geen vrijbrief zijn voor het verwaarlozen van kleine afdelingen. Ook hier zou overdrijving schaden. Het Verbondsbestuur en de Hoofdbesturen der bonden zijn evenwel van mening, dat men t.a.v. de gang van zaken in de machtsconcentra van de E.V.C. zeer goed georiënteerd moet zijn.

In verband met het E.V.C.-jeugdwerk stelde REUTER voor het blad "Jonge Krachten" op te heffen. Door de uitgave van dit jeugdorgaan zou een scheiding gekomen zijn tussen jongere en oudere leden van de E.V.C.. Het jeugdwerk

moet echter gezien worden als normaal onderdeel van de vakverenigingsactiviteit. Om dit te bevorderen zou men een speciale pagina van "Werkend Nederland" ter beschikking van de jeugdredactie willen stellen, om zodoende de verlangens en grieven van de jeugd onder de aandacht van de gehele E.V.C. te brengen. (Bekend is, dat de E.V.C. moeilijkheden heeft gehad bij het zoeken naar een geschikte kracht voor de leiding van het jeugdwerk. In betrekkelijk korte tijd werden drie jonge communisten achtereenvolgens aangesteld, doch zij hadden weinig succes. Mogelijk werden bovendien de financiële lasten van een afzonderlijke uitgave voor jeugdige E.V.C.-leden te groot)

Het nieuwe Verbondsbestuur.

De volgende personen werden in het nieuwe Verbondsbestuur gekozen:

F. REUTER (voorzitter) -

B. BRANDSEN (secretaris) -

J. v. WIJNGAARDEN (penningmeester). -

Dit drietal vormt het Dagelijks Bestuur.

Het nieuwe Verbondsbestuur bestaat verder uit:

D. BONSINK (A.B.W.B.) -

W. BRINKMAN (B.N.O.P.) -

A. v. d. BROEK (De Metaal) -

J. BUSSINK (De Metaal) -

R. BIJKERK (A.T.E.K.)

G. GROOT-ROESSINK (B.N.O.P.) -

W. HARTOG (A.B.W.B.) -

D. KLEINSMa (A.B.T.) -

F. MEIS (A.B.T.) -

H. NOOTER (Secretariaat) -

H. SCHUUR (B.L.Z.) -

J. VLIETMAN (Chevofa). -

Niet herkozen werden dus:

H. WÖPKEN (A.T.E.K.)

J. A. EGGERMONT (De Metaal)

H. W. STENACKER (B.N.O.P.) en

A. PLATJE (B.L.Z.).

De Financiën.

Het overzicht, samengesteld door het accountantskantoor H. de Graaf te Amsterdam, geeft geen reëel inzicht in de financiële positie van de E.V.C.. De genoemde posten zijn zeer algemeen gehouden, waardoor een meer diepgaand onderzoek al direct onmogelijk wordt. Ook de specificatie van verschillende posten van het financiële verslag biedt geen aanknopingspunt voor het terzake verkrijgen van een verhelderend inzicht.

Gasten en begroetingen.

Het congres werd o.m. bijgewoond door afgevaardigden van verschillende communistische organisaties. Voor de C.P.N. waren aanwezig Paul de GROOT en Henk GORTZAK. Voor de N.V.B.: -Annie van OMMEREN-AVERINK en Rie LIPS-ODINOT; voor het A.N.J.V.: Joop WOLFF, Bartholomeus SCHMIDT en Trijntje KRIESEL-S-BULTJE.

Begroetingstelegrammen werden ontvangen van de Centrale-Raad van Vakverenigingen van de Sowjet-Unie; het W.V.V., de Sobsi, de Italiaanse vakvereniging C.G.I.L., alsmede van organisaties uit enige Oost-Europese landen.

Slot opmerking.

Opvallend is, dat ook deze maal - evenals in 1952 - het E.V.C.-congres werd uitgesteld totdat de communistische partij in grove lijn de vakbewegingspolitiek had vastgelegd.

Aanvankelijk was november 1955 als congresmaand aangewezen, doch het Verbondsbestuur achtte toen nadere bestudering van de mogelijkheden van de internationale ontspanning noodzakelijk. Daarom werd het congres tot januari 1956 uitgesteld.

De grote lijn van de congresbesprekingen werd vastgesteld na de Partijbestuurszitting van medio november 1955 en in overeenstemming gebracht met de C.P.N.-resolutie inzake de "Nieuwe Aanpak".

De positie van de E.V.C. is na 1952 niet verbeterd. De voorgenomen concentratie van krachten op 17 belangrijke plaatsen in ons land is daarvan één aanwijzing. Een andere ligt in het feit, dat de vakverenigingseenheid, in 1952 o.a. door REUTER nog gekarakteriseerd als doel op lange termijn, op het in januari j.l. gehouden congres veel meer als urgente kwestie naar voren is geschoven.

Het vorige congres kon, doordat de gezamenlijke aanval op de toenmalige voorzitter Berend BLOKZIJL de gemoederen zeer in beweging had gebracht, geen tijd vinden resoluties samen te stellen betreffende de vakbewegingspolitiek. Gedurende het jongste congres is echter betrekkelijk weinig aandacht geschonken aan organisatorische vraagstukken. Men heeft zich daarentegen meer verdiept in de vraag op welke wijze de E.V.C. in de huidige politieke situatie moet manoeuvreren om een maximum aan rendement uit haar activiteit te verkrijgen.

HOOFDSTUK III - ACTIVITEIT VAN INDONESIËRS, CHINEZEN,
WEST-INDIERS, etc.

Communistische propaganda.

De "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) te Amsterdam blijft actief met het beleggen van bijeenkomsten ofschoon deze in het algemeen niet zoveel belangstellenden trekken. Onlangs werd daar op een P.I.-samenkomst een lezing gehouden waarin een "Analyse over de gevolgen van de algemene verkiezingen in het vaderland" werd gemaakt. De P.I.-leider SLAMET SUKOTJO heeft in die vergadering wederom verkondigd, dat de Indonesische regering dient af te treden, vooral nu President Sukarno nog onlangste kennen heeft gegeven, dat de "Partai Komunis Indonesia" (P.K.I.) aan een nieuwe regering dient deel te nemen. Intussen toont de Indonesische regering (nog) geen neiging tot aftreden.

Contact met Schepelingen.

SLAMET FAIMAN (Amsterdam), een der andere voormannen van de P.I., onderhoudt naar verluidt contact met Indonesische schepelingen van de Stoomvaart Maatschappij "Nederland", die aangesloten zijn bij het communistische vakverbond van havenarbeiders en schepelingen in Indonesië. Vroeger deed de P.I.-er Sudirdjo (tevens E.V.C.-propagandist) dit, daarna vorengenoemde SLAMET SUKOTJO. Aangezien laatstgenoemde vrijwel de gehele week door een betrekking aan Den Haag is gebonden heeft hij voor het onderhouden van bedoeld contact niet zoveel tijd meer beschikbaar. Hij is echter nog steeds actief als verenigingsman.

"De Zeven Provinciën".

Vorenbedoelde bond voor Indonesische havenarbeiders en schepelingen, de "Sarekat Buruh Pelabuhan dan Pelajaran", hield van 5 - 10 Februari j.l. een congres te Surabaya. Volgens "De Waarheid" zouden daar ook Indonesische schepelingen van de motorschepen "Willem Ruys" en "Oranje" aanwezig zijn. Daags voor de opening van het congres bevatte "De Waarheid" een lang artikel over de muiten op de "Zeven Provinciën" op 4 Februari 1933. Mede ter levendige herinnering aan die gebeurtenis in 1933 werd de begindatum van het congres op 5 Februari j.l. gesteld.

Het dagblad der C.P.N. verkondigt er voor de zoveelste keer, dat de Nederlandse en Indonesische arbeiders één gemeenschappelijke vijand hebben, namelijk het Nederlandse imperialisme, dat nog een sterke positie in Indonesië inneemt. Bovendien stelt "De Waarheid", dat de Indonesische havenarbeiders en zeelieden nog worden uitgebuit door het Nederlandse kapitaal. Dit is kennelijk agitatie tegen de Nederlandse Stoomvaartmaatschappijen in wier dienst de Indonesiers werkzaam zijn.

Tijdens een bijeenkomst van samenwerkende Indonesische verenigingen te Amsterdam werd een lezing gehouden over "Cultuur onder de Indonesische studenten in Indonesië". De journalist-schrijver A.K.HADJIMADJA, bekend onder het pseudoniem KARLAN HADI, vervulde deze spreekbeurt.

Het Vrouwenwerk.

Men poogt tot de oprichting van een nieuwe Indonesische vrouwenvereniging te komen waarbij de bekende communiste Margriet TUERA te 's-Gravenhage een rol speelt. Zij beweegt zich o.a. in verenigingskringen van Nederlandse communisten.

Studentenactiviteit.

Van de nationalistische studentenvereniging "Persatuan Peladjar Indonesia" verscheen weer het orgaan "Ganeça". De vereniging heeft afdelingen te Amsterdam, Delft, Enschede, Leiden, Utrecht en Rotterdam. De vice-voorzitter der Amsterdamse afdeling TJONDRONEGORO, voorzitter van de communistische "Panitera Peladjar dan Pemuda Indonesia" te Amsterdam, heeft onlangs het initiatief genomen tot oprichting van een politieke discussiegroep voor Indonesische studenten van de faculteit voor politieke en sociale-wetenschappen van de gemeentelijke universiteit te Amsterdam.

Verdeeldheid onder Ambonnezen.

Wat de Ambonnezen-betreft is het opgevallen, dat men van de zijde der B.P.R.M.S. kennelijk een scheiding tracht door te voeren tussen deze vereniging en de zgn. R.M.S.-regering te Rotterdam wat op zichzelf ook weer een symptoom is van de heersende verdeeldheid. De B.P.R.M.S. geeft met ingang van 1 Januari j.l. een eigen gestencild blad uit, deels gesteld in het Maleis, deels in het Nederlands. Nog steeds wordt er van deze zijde stemming gemaakt tegen terugkeer van Ambonnezen naar Indonesië, althans zolang de R.M.S. geen onafhankelijk gebied is. De Indonesische regering heeft enige tijd geleden bekend gemaakt, dat zij bereid is vijftig Ambonnese gezinnen per maand in Indonesië toe te laten maar sedertdien heeft zij verder terzake nog niets laten blijken.

Surinaners.

In de Surinaamse samenleving te Amsterdam hebben geregeld samenkomsten van de vereniging "Wie Eegie Sanie" plaats. In het orgaan "de Koerier" van de zgn. werkcommissie der vereniging "Ons Suriname" heeft de leider SARUCCO van "Wie Eegie Sanie" een beschouwing aan deze vereniging gewijd. Volgens hem weerspiegelt de bestaande toestand op cultureel gebied in Suriname een voortzetting van de vroegere koloniale politiek.

Een anti-Nederlandse tendenz kenmerkt bij voortdurende activiteit van de extreem nationalistische Surinaamse verenigingen te Amsterdam. Dit kwam kortgeleden ook tot uiting in een lezing voor de Wereldomroep over de Surinaamse cultuur waarin echter Nederland niet met name werd genoemd.

De Chinese Kolonie in Nederland.

Wat de Chinese gemeenschap in Nederland betreft is gebleken dat druk gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid geld over te maken aan familieleden in China via agentschappen van Nederlandse Banken in Hongkong, in totaal niet onaanzienlijke bedragen. Tot 1 Januari j.l. mocht per zending het bedrag van £ 30 niet overschreden worden. Deze limiet is per 1 Januari j.l. echter komen te vervallen zodat aangenomen kan worden, dat de toekomstige bedragen groter zullen worden.

Verder bleek een levendiger contact van de voormannen der Chinese samenleving, vnl. te Amsterdam, met de Vertegenwoordiging der Chinese Volksrepubliek, gevestigd Alexanderstraat 16 te 's-Gravenhage.

Verscheidene Chinezen zijn aanwezig geweest op een bijeenkomst van de Vereniging "Nederland-Tsjechoslowakije" te Amsterdam, een blijkbaar nieuw contact. Er werden films vertoond over Tsjechoslowakije en over een reis van een gezelschap Tsjechen (een koor) door China.

Te Amsterdam is een Chinees comité opgericht ter viering van "Tjap-Go-Meh" op 25 Februari a.s. aldaar. Tjap-Go-Meh is het Chinees Nieuwjaar "oude stijl". Het Chinees Nieuwjaar "nieuwe stijl" valt echter op 1 Januari.

HOOFDSLUK IV - AGENDA

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisatie</u>
Voorjaar	Conferentie over Internationale samenwerking van studenten	verm. Zwitserland	I.U.S.
9-11 Maart	<u>5e Congres van de N.V.B.</u>	verm. Amsterdam	N.V.B.
+ 5-9 April	Bijzondere bijeenkomst betr. ontwapening	Venetië - - -	W.V.R.
+ 9-14 April	Wereldconferentie van Juristen	verm. Genève	I.V.D.J.
+ April	West-Europese Conferentie betr. 40-urige werkweek		W.V.V.
April-Mei	Nationale Conferentie voor <u>ontwapening en veiligheid</u>		N.V.R.
Mei	Internationale Conferentie van Journalisten	Genève	I.O.J.
14-17 Juni	(?) Internationale Conferentie van Werkende Vrouwen	Wenen (?)	W.V.V.
Augustus	4e Wereldcongres van studenten	Praag	I.U.S.
Zomer	Bijeenkomst van Europese jonge vrouwen	verm. Parijs	W.F.D.J.
December	Internationale Conferentie van Transportarbeiders	- - -	V.V.I.- Transport

Afgesloten 10-2-56

HOOFDSLUK V - OVERZICHT STAKINGEN IN JANUARI 1956

HOOFDSTUK V

Stakingen overzicht in
Januari 1956.

V
o
l
g
n
o

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	
Expeditie- bedr. Van WIJNGAARDEN Rotterdam	Het nog niet uitbetalen van toegezegde gratificatie	Geen	Overeenstem- ming bereikt	1
H.A.V.I.- Tours te Rijssen	Moeilijkheden over werk- tijden	NVV travhette te bemidde- len	Stakers ont- slagen	2
Trawl-vis- serij, IJ- muiden	Protest tegen voornemen tot wijziging loonvast- stelling der vissers	BVZ-OVB leidt actie; ANBZ- EVC stockt		3
DRU-pannen- fabriek te Ulf	Loonkwestie	Geen	aan de eis voldaan	4
Wilton Peijenoord Ltd./Schie- dam	Ontslag medearbeider/ kernlid	METAAL/EVC steunt actie	Directie zal zich nader over ont- slag beraden	5
Fa. van HAT- TUM & BLAN- KENVOORT Asd.	Grotere vergoeding voor het veelvuldig overwer- ken geweigerd	Geen	Stakers ont- slagen	6
W.A. SCHOL- TENS Zuidbroek	Slechte verwarming van het werkverblijf	Geen	Betere af- scherming te- gen de koude	7

V
o
l
g
n
o

Begin
in
vori-
ge
maand

De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.
 . staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren)
 - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
 = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

1

=
20 van 2/1 's morgens tot 3/1 's morgens

2

4
=
4

3

450 staking duurt voort.

4

=
gedurende 1 uur

5

~~7500~~
230, later 110

6

==
18

7